

יחסי ישראל-צרפת יתקדמו כמורה ניכרת. בפאריס מתגבשת ההכרה כי הפגנת הידידות המונחמת לישראל מונעת מצרפת גמישות מדינית במרחב. יחד עם נסיון מאומץ מצד צרפת לחדש ולהדק את יחסיה עם מצרים, הלבנון ואפילו עם סוריה, תחול התרופפות מקבילה של יחסיה עם מדינת ישראל.

אחד הצעדים הראשונים וההפגנתיים בכיוון, תהיה החלפתו של שגריר צרפת בישראל פייר אז'ן זילבר, המסמל באישיותו את הברית הבלתיכתובה בין שתי הארצות.

ישראל תפעיל לחץ על גרמניה המערבית, כדי שזו תסכים סופית לקשירת יחסים דיפלומטיים. פניה ישראלית בלתי רשמית בעניין זה, לפני חודשים מספר, נדחתה על ידי ממשלת בון. בנימוק כי יש לחכות עד לאחר הבחירות. אולם גם עתה אין ממשלת הדר אדנאור נלהבת לצעד זה. לגרמנים הוצע כבר שמו של מוריס פישר, מי שהיה שגריר ישראל וציר באקרה, כשגריר ראשון בון.

שני דיפלומטים נוסף: החלפתו של אדוארד לאופון, שגריר ארצות-הברית בישראל. להחלפה זו לא תהיה כל משמעות פוליטית, והיא תבוא לפי בקשתו של השגריר.

דויד הכהן יצורף ככל זאת למשלחת ישראל באו"ם. מאחר שממשלת ישראל מעוניינת לנצל את כינוס העצרת להתקרבות כלשהי עם נציגי עמי אסיה, ומאחר שלדויד הכהן ישנם קשרים אישיים רבים עם מדינאי יבשת זו, תעלה הממשלה להכרותו של הכהן על יחסי ישראל-צרפת —

הכרזה שהיתה למורת רוחם של ראשי מפלגתו.

המחקר האטומי בישראל יתרחב. בעתיד הקרוב תושלם התקנת מכשירים חדשים מחוץ לארץ, שיאפשרו לפיסיקאים להעלות את רמת מחקרם והרחבת היקפם.

כינ'י יצא לחופשה מחוץ דשת, מיד לאחר סיום השיחות הקואליציוניות, שיתחילו כעוד שבועיים. בתקופת חופשתו יתחיל כינ'י בניסוח מצע מפא"י לבחירות ה' באות, יסקור גם את המערכות האיר-נויות של מפלגתו, לאור הבקיעים ש' נתגלו בהן לאחרונה. ראשי פרקים למצע עשוי כינ'י להסמיע כבר בסחצית חודש נובמבר, עם התכנסותה של ועידת מפא"י למושב השני.

הציונים הכלליים מתכר ננים לסולחה בין יוסף ספיר לבין פרץ ברנשטיין וישראל רר קח. הפילוג, שחל בצמרת הצ"כ ואשר העמיד את הח"כים ספיר-רלין מול ה"ח"כים ברנשטיין-רוקח, קיבל מיפנה ח' דש, כתוצאה מפילוג פנימי נוסף, ש' נוצר בזמן האחרון בין ספיר לטרלין.

משה אונא, הסגן הדתי של שר החינוך והתרבות, יתפטר בקרוב מתפקידו. אונא נכשל לחלוטין בהגנתו על האינטרסים של החינוך הדתי, וחבריו למפלגה דורשים את הסתלקותו. המועמד החדש לתפקיד זה: ח"כ יצחק רפאל. שר החינוך זלמן ארן יתנגד בתוקף למינויו של רפאל.

נטורי קרתא עלולים לפנות לאו"ם. הרקע יהיה בקשת הכת הדתית הקיצונית לקבל רישון מיוחד לקיום שחיטה, כפיקוח רבני הכת ולא הרבנים הרשמיים של העיר. רישון כזה ניתן לתקופת החגים בלבד, אולם הצענים הדתיים בעיר יתנגדו לחידושו. נטורי קרתא יפנו למזכיר האו"ם, בטענה כי סירוב זה פוגע במגילת האו"ם, המעניקה חרות דתית לכל אדם.

שביתות עובדים צפויות ברוב העיריות בארץ. בירושלים, יגרמו לכך פיגורי שכר: בתל-אביב: מינויים מפלגתיים, שלא באישור ועד העובדים. שתי שביתות אלה יגררו אחריהן שביתות בעריות קטנות יותר, בהן קיימות בעיות זומות.

יועץ ראש הממשלה לעניינים ערביים יגביר את פעילותו בקרב המיעוטים. לאחר ששר הפנים ישראל ברייהודה גילה יזמה להקט את מצב המיעוטים, גובר החשש בתוך מפא"י כי דבר זה ימשוך קולות ערביים לאחדות העבודה. כתגובה תציע מפא"י הקלות משלה לערבים, במסגרת הפעולה הרשמית של משרד ראש הממשלה.

יוקם בארץ מפעל לייצור מקלמריסרט (טייפ-ריקורדרס) על-פי פטנט בריטי, בעזרת השקעה של בעל-הון בריטי. המפעל יחיה צמוד למפעל חיפאי קיים, המייצר מכשירי-רדיו.

הבניה הפרטית תחזור לשיכון העולים. אחרי כשלוש המאמצים לגייס את הכספים הדרושים לשיכון, מתגבש בחוגי הממשלה הרעיון לתת הלוואות לקבלנים פרטיים שיבנו שיכונים להשכרה. העולים יצטרפו לשלם דמי-שיכירות גבוהים, אך יכלו הלוואות לצורך זה מן הממשלה. הממשלה מקווה לחסוך בצורה זו חלק מהוצאות הבניה.

מנהל יחיד ימונה לחברת-הנפט "מצדה". בעלת הקידוחים בחצי אחר שריבוי המנהלים, המייצגים אינטרסים שונים גרם לאי-סדר. המועמד החזק ביותר: אלוף ברנע, אחד המנהלים הנוכחיים.

העם

על הראש

לא רק בן-גוריון עומד על הראש. כל הממשלה עומדת על הראש! נאנח השבוע עסקן מפא"י מיואש. היה יסוד לאנחה זו.

במשך חודשים שררה מעין שביתת-יזשק כללית. שום משפט סנסציוני לא העכיר את כותרות העיתונים, מלבד משפט הגברת שלום. כותרות של מאורעות יפים וחיוביים רוממה את רוחו של האזרח — ועידת האטום, תע' רוכת הבולים, המכביה המוצלחת, ההכנות למאורע המוסיקלי בתל-אביב.

אילו יצאו כל אויבי המשרת מחורי ה' עולם התחתון כדי להעכיר אידיליה זו, לא היתה בכך פליאה. אולם קרה ההיפך. השבוע עסקה בכך דווקא הממשלה עצמה, בני ציחה האישי של דויד בן-גוריון. עם הגשת התביעה נגד ד"ר ישראל שייב ורומק גריני' ברג (ראה הלוח) נתקעה התרועה הצורמת הראשונה בחצוצרת המלחמה הפנימית ה' מתודשת, ביום-החול הראשון של שנת תשי"ח.

מקל הפוך. לא היה זה מקרה כי תר-

נאשמים רומק ושייב עם אורי צבי גרינברג (במרכז) לטשטש את העקבות?

עת-הצוצרה זו קראה לקרב דווקא בשדה המשפט.

בשנים הראשונות המשיך המשפט היש-ראלי על כל אביוויו בתלם הישר שנחרש על ידי המנדט הבריטי. הוא שימש מכשיר לביקורת על השלטון, מחסום בפני נחשול השחיתות הגואה. אולם בהדרגה נתגלו סימנים מדאיגים. אחרי שירדה על ה' שלטון סידרה של מהלומות משפטיות מוצעות, החל הוא להבין כי הזניח שטח זה וכי משפט צמאי' מהתה סכנה ליציבותו. גל ההשמצות כנגד השופט בנימין הלוי בפרשת קסטנר; האחירה שאפפה את משפט עמוס בן-גוריון ופסק-דינו ותעלומת העמוד 30; הבזיון הציבורי שנערך על-ידי השלטון לשופטת-השלום מניה שמיר בענין שטיינברג; הציפצוף הרשמי על ממצאי פסקי הדין על קסטנר ושות', סהר, זינגר וחבריהם — כל אלה סימלו מיפנה קיצוני בתפקיד שהשלטון הועיד למשפט במדינה.

בפרוס השנה החדשה היה ברור כי היועץ המשפטי וקבוצת התצר של כינ'י האמינו כי המצב כשר להפוך את הקערה על פיה. הם קיחו כי המקל המשפטי, שירד פעמים כה רבות על גבם שלהם, יכול להפוך עתה מקל להכות בו את יריביהם. מערכת ה' חוקים הדרוסניים, שהוכנה כסבלנות רבה ובהסחאות ביטחוניות שונות ומשונות להר' דמת הקהל בשנים האחרונות לקראת מצב זה, הייתה עתה מוכנה.

מדיניות

מדון מכשולים

במשך חודשים תוכנן המיבצע. מכמה צירניות ישראליות באירופה הגיעו ידיעות כי מצד הגוש המזרחי באים רמזים על רצונה של רוסיה לשפר את יחסיה עם ישראל, אולי כדי לאפשר לדיפלומטים

הסובייטיים חופש רב יותר במישחק במר-חב. גם ישראל היתה מעוניינת בדבר, כדי להוכיח לאמריקה שאינה תלויה בה לחלוטין. שעת-השיץ' היתה צריכה לבוא בשעת התכנסות מליאת עצרת האו"ם בניו-יורק. גם שרת-החוק הישראלית וגם שרת-החוק הסובייטי, אנדרי גרומיקו, בעל הקול ה' באו"ם, עמדו להשתתף במליאה. כדי ליצור אחיזה מתאימה, הזמינה לשם גולדמן את שגריר ישראל במוסקבה, יוסף אבידר. לפני צאתה ביקשה את עורכי העיתונים לחדול מהתקפותיהם על השגריר הסובייטי בישראל.

ירח רכש אבוד. אולם ברגעים המכי-רעיעים באו הפרעות מצד בלתי-צפוי. אנשי המשלחת הישראלית בפסטיבל מוסקבה חזרו לארץ, השמיעו הודעות אנטי-סובייטיות צעקניות ומיותרות. עד שמשרד-החוק נתן להם הוראה סודית וחמורה לבלום את פיהם, כבר נגרם גזק רב.

אך השתקה ההמולה בישראל, כאשר בא קול מברית-המועצות. ולטר איתן, מנהל משרד-החוק, כינס את העיתונאים בתל-אביב, מסר להם הודעה קיצונית על מאסר הדיפלומט הישראלי אליהו חזן, שנעצר לזמן קצר באודיסה (העולם הזה 1042). שוב קמה בישראל צעקה גדולה, שמצאה לה תשובה נרגזת ברוסיה, שם נאשם חזן בהפצת חומרה-הסתה בין אורחים סובייטיים. הכל נראה אבוד. אולם גולדה לא הס' כימה כי חזן אחד יקלקל את המנגינה. למשרד-החוק ניתנה הוראה דחופה להשתיק את ענין חזן. אחרי קבלת ההודעה הסוב' ייטית בענין זה, הודיע דובר משרד-החוק כי "ישראל לא תגיב".

השבוע הבשיל המאמץ הארוך את פרוי הראשון. בניו-יורק נפגשה גולדה לשיחה ממושכת עם גרומיקו, ניסתה להוכיח לו את ימי-הזהרה של ירח-הרכש הישראלי-סובייטי של תשי"ח. הסיכום: השניים ימ' שיכו לדון בצוחתא על האפשרות להחזיר מידת-שלום ליחסים.

פרשת קסטנר

סולם לעליה

(ראה שער)

סעיף 60 של פקודת החוק הפלילי הוא אחד מאותם הסעיפים שהיו אהובים כלי-כך על השליטים הקולוניאליים באימפריה, ש' ביקשו להוריד את ראשם של ה"נימיבוס". הכותרת בראש הוא "מוימת הסתה למרד". אולם מתחת לכותרת רשומות מילים ה' מאפשרות לתבוע לדין ולשלוח לבית-הסוהר כל אדם המעז לפתוח את פיו נגד השלטון הקולוניאלי.

חזימת הסתה למרד היא כוונה להביא לידי איבה או לידי בזיון או לעורר אי-נאמנות... או לעורר אירצון בקרב תושבי הארץ... או להחרח מדינים ולעורר רגשות שונאה בין חלקים שונים מאוכלוסיית-ה' טענה שהמילים אשר לפי האסמה יש בהן חזימת הסתה למרד, הן אמנה, לא תשמש הנגה... העונש: שתיים מאסר על ה' עבירה הראשונה, שלוש שנים על עבירות נוספות.

כשקמה מדינת ישראל, לא טרחי המחור-קקים לבטל סעיף קולוניאלי זה. להיפך, הם הוסיפו לו כמה וכמה תיקונים, בחלקם אף מהמירים. אם מיקסק משהו בתופעת ה' דבר, הובטח לו בחיוף שיהו חוק שכדאי שיהיה קיים, אך שממשלה דימוקרטית כמו ממשלת ישראל לא תשתמש בו, כמובו, לעולם.

השבוע נסתבר כי כל חוק קיים, סופו שישתמש בו. היועץ המשפטי מיהר להגיש תביעה נגד ד"ר ישראל שייב ונגד ראובן ("רומק") גרינברג, בעזון מוימת הסתה ל' מרד. זהו "עזון" שהדיון בו מסור לבית-משפט השלום. אולם צרפה אליו האשמה שניה, שהיא בחזקת "פשע" — גיהול מח' תרת. העונש המכסימלי: 20 שנות מאסר. בית-המשפט המוסמך: המחוזי.

צנח לנפש. היתה זאת תביעה מזורה מכמה וכמה בחינות. אשמת ההסתה למרד הסתמכה על כמה מאמרים של הירחון טולם, אשר ד"ר שייב עורכו. שייכותו של רומק לענין היתה הרבה פחות ברורה. אמנם חתם באופן פרמלי כמגיל על ההוצאה, אך היה ברור כי רומק, שלא כתב מאמר בחייו, אינו קשור עם יצירות-ההרוח של ד"ר (ל' מילוסויה) שייב. טען רומק: "צירופי למשפט בא לספק תאחז-נקם פרטיות של אנשי הצמרת." אחרי שנעשה נסיון מטעם